

ZPM 224

Peyzaj Mimarlığında Mühendislik Uygulamaları 1

Uygulama Kılavuzu

Doç. Dr. Aydın ÖZDEMİR
ANKARA ÜNİVERSİTESİ, ZİRAAT FAKÜLTESİ, PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ
2015

AD-SOYAD: ..... NO: .....

TESLİMTARİHİ: ..... İMZA: .....

DEĞERLENDİRME:

ZPM224 Peyzaj Mimarlığında Mühendislik Uygulamaları 1

Uygulama Kılavuzu

Geleceğin yaşam çevresini biçimlendirmeyi ele alıp, uygulamaya koyan peyzaj mimarı; sirkülasyon, drenaj, yeşil doku oluşumu, fiziksel ve görsel ilişki zinciri kurulması, topografya, mikro ve makro iklim değişiklikleri gibi tasarım öğelerini başarı ile yorumlayıp, doğal ve kültürel kaynakların korunmasında kazandıkları becerilerini tasarım çalışmalarına yansıtır. Arazi yüzeyinin şekillendirilmesi, yapı ve kullanımlar için uygun hale getirilmesi peyzaj mimarının temel uğraşı alanıdır. Bu şekillendirme, sadece estetik ve fonksiyonel amaçla olmamalı, ayrıca alanın ekolojik hassasiyetine ve teknik olanaklarına uyum göstermelidir. Teknik olanakların incelenmesiyle, tasarımda iki boyutlu hazırlanan plan ve projelerin araziye uygulaması ve uygulanması arazi biçimlemenin temel hedefi olmalıdır.

Bu ders materyali, peyzaj mimarlarının inşaat alanlarının estetik ve fonksiyonel karakterinin ön plana çıkarılmasında, bununla birlikte doğal döngüleri koruyarak uygulamalar yapmalarında ve çevreye duyarlı tasarımlar geliştirmelerinde rehber bilgiler içermektedir. Teorik ders kapsamında anlatılan konular, öğrencilerin daha iyi kavrayabilmeleri için çoğunluğu uygulanmış ve bir bölümü sınavlarda sorulmuş örnekler ile desteklenmektedir. Ayrıca projelendirme ve uygulama süreçlerinde diğer tasarımcı disiplinlerle ortak çalışmaların geliştirilmesinde, iki boyutlu planlar üzerinde araziyi tanımlama, yapı ve yollar için uygun alan ve güzergahlar belirleme, kazı ve dolgu dengesini sağlayarak maliyetleri azaltacak çözümler üretme, yüzey drenajına bağlı yağmursuyu denetleme gibi konularda edindikleri bilgilerle, peyzaj mimarın elini güçlendirecek ve disiplinlerarası çalışmalarda söz sahibi olacaktır. Konuya teorik temeller üzerinden uygulama odaklı bakılmaktadır. Bu uygulama kılavuzu bu konuda hazırlanmış ve uygulama derslerine yön verecek ilk eser olarak nitelendirilmektedir.

Doç.Dr. Aydın ÖZDEMİR

ANKARA ÜNİVERSİTESİ,
ZİRAAT FAKÜLTESİ,
PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ

Peyzaj Mühendisliği dersi, ülkemizde sayısı 40'ı geçen peyzaj mimarlığı bölümlerinde okutulması zorunlu bir lisans dersidir. Avrupa ülkeleri ve Kuzey Amerika ülkelerinin akreditasyon komisyonlarına Peyzaj Mühendisliği konuları öğrenme ve ders kazanımlarının zorunlu bir parçası olarak tanımlanmıştır. Ancak daha önce hazırlanan eserlerde teorik bilgiler ağırlıkta olurken öğrencilerin üç boyutlu arazi algısının geliştirilmesine yönelik örnekler yer verilmemiştir. Bu alanda 20 yıla yakın bir süreçte edindiğim bilgi birikimi ve deneyimlerimi bu ders materyali ile hem peyzaj mimarlığı hem de ilgili mesleklerin ilgisine sunmaktayım.

2015

1

ARAZİNİN ÜÇ BOYUTLU ALGILANMASI ARAZİ FORMLARI VE KESİT ALMA TEKNİKLERİ

Arazi formları ölçek, karakter, kademe, jeolojik geçmiş ve form gibi değişik başlıklar altında incelenir ve sınıflandırılır. Topoğrafyanın anlaşılmasında ve analizinde bu sınıflandırmaya yararlı olur. Form, arazinin fonksiyonel ve görsel kalitesinin incelenmesinde peyzaj mimarları için en önemli başlıktır. Form teriminde peyzaj, kütle ve boşluklardan oluşan devamlı bir kompozisyonudur. Kütleler yapılar, bitkiler gibi mekân tanımlayan elemanlardır. Boşluklar ise kütleler arasında bulunan açık alanlar, meydana ve vadiler gibi elemanlardır. Dış mekânda bu kütle ve boşluklar kesitlerle belirlenen çeşitli arazi formlarında ortaya çıkmaktadır: *Düz alan, iç bükümlü, sırt, dış bükümlü ve vadi*. Bu arazi formları doğada iç içe bulunmakta ve mekansal algımızı şekillendirmektedir.

Doğal arazi formlarını tanımlayabilmek, arazi üzerinde yeni yapı ve yolların yerleri ve güzergahlarını belirleyebilmek, kazı ve dolgu sonrası mevcut arazi ile öneri arazi profilleri arasındaki değişimleri gözlemlemek ve planda görülemeyecek altyapı, drenaj ve tesisat gibi gereklere tasarlamak için kesitlerden yararlanır. Teknik bir dilde hazırlanan kesitlerde yapılar, yollar, donatılar, bitkisel düzenlemeler, su öğeleri ile tesisat ve altyapı gösterimlerine yer verilir. Bir sistem içinde birarada sunulan bu uygulamaların boyut, şekil ve malzeme anlamında birbirleriyle ilişkileri yanında arazi ile uyumları da kesit üzerinde tanımlanmalıdır. Bu donatı ve kullanımların ölçek bakımından birbirleriyle uyumu yanında insan ölçeğinde tasarlanabilmesi bakımından da arazi kesitlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Kesit üzerinde mevcut ve önerilen kullanımların kotlaması yapılar ve kotlar arası değişimler görsel olarak ifade edilir.

Kaynakça:

Özdemir, A. (2007). "Ekolojik mimari de doğal araziye uyumlu tasarım örnekleri ve mimarlık-peyzaj mimarlığı ilişkileri," *Ekolojik Mimarlık ve Planlama Ulusal Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Mimarlar Odası Antalya Şubesi, Antalya, sf. 240-244.